

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה- 21

השופט סאאב דבור

יושב ראש ועדת הבחירות האזורית כנרת

תר"מ 103/21

העותר: רון אהרון קובי

נגד

המשיבים: 1. עיריית טבריה

2. יצחק בורז'יקובסקי

3. החברה הכלכלית מיסודה של עיריית טבריה בע"מ

4. גילה בוהדנה

עתירה לצו מניעה / צו להסרת מודעת לי סעיף 17ב' לחוק

הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט - 1959

החלטה

בפניי עתירה למתן צו מניעה בהתאם לסעיף 17 ב' לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט 1959, לפיה, מבוקש ליתן צו למשיבה 1 והמורה לה להשיב מדוע לא יושעה המשיב 2 מתפקידו עד לסיום מערכת הבחירות; עוד, התבקש צו המורה למשיבה 3 להשיב מדוע לא תושעה המשיבה 4 מתפקידה עד לסיום מערכת הבחירות.

העותר מעיד על עצמו, כי הוא פעיל חברתי ופוליטי המתכוון להתמודד לראשות עיריית טבריה, המשיבה 1, בבחירות המוניציפאליות הקרובות.

המשיב 2, הינו עוזרו האישי של ראש העירייה המכהן, המשמש כנהגו.

המשיבה 3, הינה חברה עירונית של העיריה והמשיבה 4 הינה עובדת החברה הכלכלית ומנהלת החוף העירוני מטעמה.

לטענת העותר, המשיבים 2 ו-4 הינם פעילי בחירות של ראש העיריה המכהן, יוסי בן דוד; בין היתר, נטען, כי המשיב 2 תועד וצולם עת עסק בתליית שלט על מטה הבחירות של ראש העיריה. עוד נטען, כי בהמשך לכך, שני המשיבים נכחו במטה הבחירות של ראש העיריה. העותר מתלונן גם על שימוש המשיבים בפייסבוק; באשר למשיבה 4, העותר האשים אותה בשלל האשמות: נוכחות במטה ראש העיר, לקיחת חלק בתעמולה, ארגון אירוע של הרמת כוסית, שיוך לקבוצות וואטסאפ ובשל אלה, דרש את השעייתה ו/או הוצאתה לחל"ת.

לטענת העותר, מעורבותם של שניים אלה, שהינם עובדי העיריה, בהליך הבחירות מהווה תעמולת בחירות אסורה, ומכאן הבקשה להוצאת צווים נגדם כאשר מבוקש כנגד משיבה 1 ו-3 לבוא וליתן טעם מדוע לא להשעותם של המשיבים 2 ו-4 מתפקידם עד לאחר סיום מערכת הבחירות ו/או להוציאם לחל"ת.

העותר ציין בעתירתו, שהוא התרה בגורמים המתאימים על כך, ואלה בתגובתם, ציינו שלאחר פנייתו של העותר בעניין, הם דאגו שוב להבהיר את הנוהלים וההנחיות של משרד הפנים בפני כלל העובדים ובפרט בפני הנוגעים בדבר.

את העתירה העברתי לתגובת המשיבים.

אלה בתורם, אכן אישרו כי העותר פנה אליהם בטרונייתו. עם פנייתו, הם פעלו מיד לבירור העניין, ולחידוד ההנחיות והנהלים. כך למשל, המשיבה 1 בתגובתה אשר גובתה בתצהיר כדן, סעיף 3 שם, ציינה שעם קבלת התלונה, זימנה היא אליה את המשיב 2 וחידדה בפניו את ההנחיות והנהלים ודרשה ממנו שלא לעסוק בפעילות פוליטית.

כך גם המשיבה 3 בתגובתה, זו ציינה שעם קבלת הפניה נעשה בירור מקיף ואף זומנה המשיבה 4 לבירור מעמיק תוך חידוד ההנחיות, שככל הנראה הובנו לא נכונה תחילה. עם בירור הסוגיה צינה המשיבה 4, כי אין בכוונתה אף לא באופן אקראי להיות נוכחת במטה הבחירות של מועמד פוליטי כזה או אחר. למשיבה הוהבר, כי יש למנוע לזות שפתיים, אף מחוץ לשעות העבודה ונוכחותה בהרמת כוסית או אירוע אחר מוטב כי לא תשנה.

המשיבים בתורם ציינו את יחסו של העותר כלפיהם ואת רדיפתו אחריהם בכל הזדמנות. הדברים אמורים במיוחד בתגובתו של המשיב 2 שכן, לדידו, העותר לא מפספס הזדמנות להשפיל אותו ולבזותו. הצדדים אף אזכרו מספר תביעות התלויות ועומדות נגד העותר בתביעות של לשון הרע. המשיב 2 אף הצהיר, כי העותר מנצל כל הזדמנות על מנת להכפיש אותו, וכל עוד נמשכות ההכפשות ברמה האישית כלפיו, יהיה זה חוסר צדק משווע למנוע ממנו להביע את עמדתו האישית כלפיו.

דין והכרעה:

האיסור לשימוש בעובדי רשות מקומית למען תעמולת בחירות קבוע בסעיף 75 לחוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה – 1965 על פיו:

”עובד המדינה, כולל עובד שירות התעסוקה, רשות הפיתוח וכן עובד של רשות מקומית, של הסוכנות היהודית, של הקרן הקימת לישראל או של רשות השידור, אשר יש להם סמכות מינהלית, לרבות סמכות לפי תקנות ההגנה (שעת חרום), 1945, או תפקיד שכרוך בו מגע עם קהל, לא יקחו חלק בתעמולת הבחירות בתחום רשות מקומית שבה מתקיימות בחירות”.

הרציונאל מאחורי איסור זה דומה לתכליתו של סעיף 2א לחוק הבחירות. שימוש בעובדי ציבור למען קמפיין פוליטי של נבחר ציבור מכהן פוגע בעיקרון השוויון בבחירות (ראו תר"מ 93/18 צור נ' ניצן (28.10.08); כוח האדם המועסק על ידי הרשות המקומית, הוא משאב של הרשות המקומית. ככל ואדם המכהן כראש רשות נעזר בכוח האדם של הרשות, מפר הוא בכך את השוויון בין המתמודדים השונים. האיסור מגן גם מפני החשש שמא עובד הציבור פועל כפי שפועל שלא מרצונו החופשי, לאור היחסים השוררים, במישרון או בעקיפין, בינו לבין נבחר הציבור (תר"מ 31/20 גרוס בן חמו (17.7.13)). עוד תכלית העומדת בבסיס האיסור, נועדה לשמור על האינטס הציבורי המחייב שמירה על התדמית הניטרלית של המנהל הציבורי ומניעת פגיעה באמון הציבור בו.

לצד הוראות סעיף 75(א) הנ"ל, ולקראת בחירות הרשויות המקומיות, פרסם היועץ המשפטי לממשלה הנחיות חוזר מנכ"ל, שמספה 5/18, בה הבהיר, בין היתר, את האיסור החל על עובדי הרשות לקחת כל פעילות פוליטית מפלגתית בזמן העבודה ולאחריו ובמקום העבודה וכן שלא במסגרת העבודה. עוד, הובהר האיסור לקחת חלק בתעמולת בחירות, לארגן אסיפה פומבית להשתתף או לנאום בה ועוד.

לענייננו, דין העתירה להדחות. ראשית, הסעד המבוקש (לבוא וליתן טעם מדוע לא להשעות מתפקיד ולחילופין להורות על השעיה ו/או הוצאה לחל"ת) אינו ממין הסעדים שהוועדה מוסמכת להוציא. שנית, צו המניעה המבוקש כפי המתנוסס בכותרת הבקשה, אינו ברור דיו.

גם לגופו של עניין, דין העתירה להידחות. זאת לאור האמור בתגובות המשיבים מהן ניתן ללמוד, שלאחר פניית העותר אליהם, הנהלים וההנחיות חודדו מחדש, כך גם הצהירו המשיבים 2 ו-4 בעצמם, כפי האמור בתגובות אשר הוגשו מטעמם.

למעלה מהצורך, ובמגמה לנהל מערכת בחירות תקינה, מובהר בזאת שוב לצדדים שעליהם להישמע להנחיות ולנהוג על פיהן בתקופה זו.

בנסיבות העניין, איני עושה צו להוצאות.

ניתנה היום 25.9.18, ט"ז בתשרי התשע"ט.

סאאב דבור

שופט של בית משפט מחוזי נצרת

יושב ראש ועדת הבחירות

האזורית כנרת